

דף צט:

משנה ערב פסחים

1. מדוע אסרו לאכול בערב פסח מסמוך למנחה?
עיין רשב"ם ד"ה לא יאכל, ר"ן דף יט. בדפי הרי"ף ד"ה לא יאכל (ועיין עוד רשב"ם דף קז: ד"ה או דילמא), ועיין מה שמובא לקמן שאלה 8.
 2. אילו מאכלים מותרים בערב פסח עד סמוך למנחה ואסורים מאותו שעה?
עיין תוס' ד"ה לא יאכל אדם, מהר"ם חלאוה ד"ה לא יאכל, שו"ע ורמ"א סימן תעא סע' ב ומ"ב שם ס"ק ט-יב.
 3. האם מותר להקדים את הסדר בערב פסח, כפי שאפשר לקדש בערב שבת מבעוד יום?
(כלפי מה נאמר הדין 'עד שתחשך'?)
עיין תוס' ד"ה עד שתחשך, שו"ע סימן תעב סע' א ומ"ב שם ס"ק ד, (ועיין רשב"ם דף קט. ד"ה חוץ מערבי פסחים), (ועיין עוד מנחת אשר שמות סימן לב).
 4. מה החידוש המיוחד ש'אפילו עני שבישראל' חייב לעשות הסיבה?
עיין רשב"ם ד"ה ואפילו עני, תוס' ד"ה ואפילו עני, שו"ע ורמ"א סימן תעב סע' ב ומ"ב שם ס"ק ח.
 5. מדוע שותים ד' כוסות בליל הסדר? מה החשיבות המיוחדת שאפילו עני צריך שיהיה לו ד' כוסות? על מי מוטל החיוב לדאוג לכך שיהיה ד' כוסות לעני?
עיין רשב"ם ד"ה ולא יפחתו לו, תוס' ד"ה לא יפחתו לו (הראשון), ר"ן שם ד"ה לא יפחתו וד"ה מארבעה כוסות, (ועיין גמ' קיב.).
 6. האם כולם צריכים לשתות את הד' כוסות או רק בעל הבית?
עיין תוס' ד"ה לא יפחתו, מהר"ל גבורות ה' פרק מח ד"ה ולא יפחתו לו, חידושי הגרי"ז על הרמב"ם הלכות חו"מ פרק ז הל' ט ד"ה והנראה לומר.
- גמ' מאי איריא ערבי פסחים**
7. מה היתה הה"א של הגמ' להקשות על המשנה שלנו שאוסרת לאכול 'סמוך למנחה' מהברייתא שאוסרת בכל ערב יו"ט 'מן המנחה'?
עיין תוס' ד"ה מן המנחה ולמעלה.
 8. לדעת רב הונא, מדוע מודה ר' יוסי שאסור לאכול סמוך למנחה בערב פסח? מה הסברה לחלק בין ערב פסח לערב שבת?
עיין רשב"ם ד"ה משום, חידושי הר"ן ד"ה אבל הכא, חידושי חתם סופר ד"ה עד שתחשך.